

PIM Schip: beroepsziektemeldingen uit de scheepvaart

Tom Mutsaerts, Sanne de Vries, Teus Brand

Voorjaar 2015 heeft één van de aangewezen keuringsartsen voor de scheepvaart (en tevens werkzaam als bedrijfsarts) de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) benaderd met vragen over beroepsziekten in de scheepvaart. Dit is voor de medisch adviseur van ILT aanleiding geweest om contact op te nemen met het Nederlands Centrum voor Beroepsziekten (NCvB). Het NCvB heeft vervolgens binnen het Peilstation Intensief Melden (PIM) een aparte groep voor de scheepvaart opgezet onder de naam PIM Schip. Hiermee wordt beoogd om met deze sectorgerichte aanpak een beter beeld te krijgen van de aard en incidentie van beroepsziekten in de scheepvaart en op grond daarvan preventieve adviezen te kunnen geven.

Tom Mutsaerts is medisch adviseur scheepvaart bij de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT).

Sanne de Vries is datamanager bij het Nederlands Centrum voor Beroepsziekten (NCvB).

Teus Brand is bedrijfsarts - coördinator onderwijs bij het Nederlands Centrum voor Beroepsziekten (NCvB).

Tien bedrijfsartsen, die tevens als keuringsarts werkzaam zijn, en de medisch adviseur van ILT, hebben gedurende anderhalf jaar systematisch gezocht naar beroepsziekten en deze in vijf bijeenkomsten besproken. Eind 2016 is het project afgerond. Het doel van PIM Schip is het maken van een schatting van de incidentie van door bedrijfsartsen gerapporteerde beroepsziekten, in dit geval binnen

In het kader van PIM Schip zijn 76 beroepsaandoeningen gemeld:

Diagnose categorie	Aantal meldingen PIM Schip
Gehoor	64
Houding- en bewegingsapparaat	7
Huidaandoeningen	3
Psychische aandoeningen	2
Totaal	76

Deze meldingen betreffen de volgende sectoren:

PIM Schip sector	Aantal
Binnenvaart	43
Zeevaart	11
Visserij	10
Loodswezen	4
Baggersector	2
Offshore	2
Overig / onbekend	4

de scheepvaart. Het gaat om het betrouwbaar vaststellen en melden van beroepsziekten, waarbij de omvang en aard van de werknemerspopulatie bekend is.

Lawaaidoofheid wordt het meest gemeld. Aandoeningen van andere orgaansystemen komen ook wel voor, maar in veel mindere mate. Daarbij valt op dat de meeste meldingen vanuit de binnenvaart komen.

Beschouwing

Binnen PIM Schip hebben de deelnemers de meldingen naar eigen zeggen zo zorgvuldig mogelijk gedaan. Toch is gebleken dat dit moeilijk is. Aan de ene kant mogen schepelingen namelijk zelf kiezen door welke arts zij zich laten keuren en kan dit van keer tot keer verschillen, waardoor signalen van beroepsziekten in diverse medische dossiers terecht komen. Verder weten de keuringsartsen van elkaar niet of een signaal is opgepikt en evenmin of een beroepsziekte al eerder is gemeld.

Het beperkte inzicht in de omvang en de samenstelling van de populatie vormt bij scheepvaart een volgend probleem. Onder Nederlandse vlag werken veel zeevarenden die in het buitenland gekeurd zijn. Omgekeerd werken veel zeevarenden die in Nederland gekeurd zijn voor een buitenlandse vlag.

Een aantal van bovengenoemde zaken was niet vooraf te voorzien. Nu deze echter bekend zijn, willen we hier rekening mee houden bij het in gang zetten van de vervolgcities, waartoe bij de afronding van dit project is besloten:

- In 2017 zal het NCvB tabellen opstellen van de gezondheidsrisico's in de zeevaart en in de binnenvaart en zullen deze daarna worden opgenomen op de website van het NCvB in de sector vervoer zodat ze voor iedereen beschikbaar zijn.
- De medisch adviseur van ILT zal in overleg treden met de Koninklijke Vereniging van Nederlandse Reders (KVNR) en de vakbond Nautilus International om na te gaan op welke wijze de gezondheidsschade door arbeidsomstandigheden aan boord van schepen kan worden beperkt. In eerste instantie wordt daarbij gedacht aan lawaaidoofheid, daar deze aandoening in deze periode het meest is gemeld.